

2013/1
leden

Poutník

časopis Obce unitářů v Brně

POUTNÍK

Obsah čísla 1/2013

<u>Rev. Mgr. Jarmila Plotěná: Všechna dobrá předsevzetí</u>	<u>1</u>
<u> <u>Blahopřání</u></u>	<u>3</u>
<u> <u>Asertivní lidská práva</u></u>	<u>4</u>
<u> <u>Desatero přikázání bratrstva zasvěcenců</u></u>	<u>5</u>
<u>Rev. Mgr. Jarmila Plotěná:</u>	
<u> <u>Charakteristiky a zásady prosperity a úpadku</u></u>	<u>6</u>
<u>Ing. Dr. Otakar Mikeš: Osm zásad</u>	<u>7</u>
<u>AGGI-VACCHAGOTTA SUTTA - Kam přijde oheň</u>	<u>8</u>
<u>Petr Danov: Věda a výchova</u>	<u>10</u>
<u>Bc. Daniel Novotný:</u>	
<u> <u>O kompromisech uživatelské přívětivosti</u></u>	<u>13</u>
<u>Ing. Ivan Sommer:</u>	
<u> <u>Slzy ponížených seniorů, které vláda nevnímá</u></u>	<u>17</u>
<u>Dalajlámovo proroctví</u>	<u>20</u>

VŠECHNA DOBRÁ PŘEDSEVZETÍ...

byla již napsána, stačí je nyní jen uskutečnit.

To známe, a přece si občas dáváme nějaká ta předsevzetí k Novému roku. Vyjadřujeme tak svoji touhu být s nadcházejícím rokem nějak noví a lepší. To, že naše přání není uskutečněno a my neplníme, co jsme si slíbili, odráží jen skutečnost, že k vnitřní změně nestačí vnější přístup a že k jakékoliv změně zvyklostí či návyků je třeba dozrát.

Mnoho již bylo napsáno, přesto naše lednové číslo přináší mnohé dobré zásady. Uveřejňujeme jich téměř celou sbírku, na první pohled dokonce z nijak nesouvisejících zdrojů. Neboť jako spolu ladí zásady asertivity a desatero přikázání zasvěcenců a kdo vlastně jsou oni „zasvěcenci“ a co charakteristické projevy atmosféry ve společnosti, která prosperuje nebo upadá a co dalších osm zásad pro život?

Tak tedy - začínáme lidskými právy tzv. asertivity, to jest takového chování, které vede k jistému druhu sebeobraně. Asertivní práva nám např. říkají, že smíme někomu nebo něčemu nerozumět, něco odmítnout řešit za jiného, říci, že je nám něco lhostejné atd. Obrázek desek Desatera nám naopak připomíná naše povinnosti či závazky – Desatero tradičně prikazuje a zakazuje, co máme dělat. Má pro lidstvo jako celek nesmírný význam a to i pro ty, kdo nejsou nijak „nábožensky založení“. Svým „nezabiješ“, „nepokradeš“, ... činí z násilnické skupiny společnost a z lidské bytosti člověka. Mělo své dávné předchůdce již ve starověkých civilizacích, ale je dokonalejší, dospělejší, neboť přináší nejen příkazy, ale i práva. Jedno úžasné právo a pro naši dobu tolik potřebné – totiž právo i povinnost zastavit se, zpomalit – „pomni, abys dne svátečního světil...“ Desatero je nutným minimem, téměř nutností k přežití, více než práva asertivity a je navíc významným civilizačním činem, ať je chápáno nábožensky nebo ryze světsky – prakticky.

Jiné „desatero“ následuje – nadpis říká, že náleží „bratrstvu zasvěcenců“ a uveřejnil je br. Rev. Miloš Mikota v jedné ze svých promluv v 80. létech. Toto „desatero“ je skutečně vzácné, všimněme si, že ono jen zdánlivě něco prikazuje, protože jeho zásady

jsou tak vznešené, doslova noblesní, že mohou přicházet jen z vnitřního hlubokého poznání, z vnitřně prožité Moudrosti, z velkého setkání přetvářejícího člověka – tedy ze zasvěcení. Nemusí tedy nutně patřit nějaké velmi tajné skupině esoteriků, ale mohou být průvodcem každého, kdo se nechá životem zasvětit do skutečné lidské, tedy duchovní velikosti a tedy své vlastní přirozenosti. O té píše dle prastaré sutty ing. Petr Pavlík, jehož text rádi a vděčně uveřejňujeme a rovněž br. Dr. Otakar Mikeš ve svém celoživotním přínosu Náboženství Moudrosti a mnohým méně známý starší autor Petr Danov (bulharského původu), který přináší rovněž hluboký a prožitý pohled na cestu člověka školou zvanou život.

***Tak jen samé pochopené a účinně
k Moudrosti směřující lekce***

nám všem po celý rok 2013

přeje Jarmila Plotěná

BLAHOPŘÁNÍ

všem členům i přátelům Brněnské obce unitářů, kteří se
narodili v lednu

VŠE NEJLEPŠÍ!

- 4.1.** Ing. Miluše Šubartová
- 6.1.** PhDr. Boris Merhaut
- 18.1.** Lubomír Zelinka
- 23.1.** Anna Drlíková
- 26.1.** Květa Košutová
- 30.1.** Marie Šemberová

ASERTIVNÍ LIDSKÁ PRÁVA

- Člověk má právo posuzovat své vlastní chování, myšlenky a emoce a být za ně odpovědný.
- Člověk má právo nenabízet žádné omluvy a výmluvy, ospravedlňující jeho chování.
- Člověk má právo posoudit nakolik a jak je zodpovědný za řešení problémů druhých lidí.
- Člověk má právo změnit svůj názor.
- Člověk má právo říci „já nevím“.
- Člověk má právo být nezávislý na dobré vůli ostatních.
- Člověk má právo dělat chyby a být za ně odpovědný.
- Člověk má právo dělat nelogická rozhodnutí.
- Člověk má právo říci „já ti nerozumím“.
- Člověk má právo říci „je mi to jedno“.

DESATERO PŘIKÁZÁNÍ BRATRSTVA ZASVĚCENCŮ

1. Bůh je Věčný, je nezaměnitelnou Moudrostí, Nejvyšší Intelligencí a nevyčerpatelnou Láskou. Budeš Jej zbožňovat, ctít a milovat. A uctívat jej budeš ctností.
2. Tvým náboženstvím bude konání dobra, protože je to pro tebe potěšením a nikoli jenom proto, že by to byla tvá povinnost.
3. Tvá duše je nesmrtelná! Nic neuděláš, čím bys ji ponížil. Neustaneš nikdy v boji proti neřesti. Ale nikomu neučiníš, co by sis nepřál, aby jiní činili tobě. Podřídíš se svému údělu a neuhasiš světlo své moudrosti.
4. Budeš ctít svých rodičů! Budeš si vážit starších osob! Mladé budeš poučovat. Budeš chránit a bránit děti a nevinnost.
5. S láskou budeš opatrovat ženu svou a své děti. Budeš milovat svou vlast a poslouchat její zákony.
6. Tvůj přítel bude ti tvým druhým já! Ani v neštěstí se mu nesmíš odcizit. Uděláš pro jeho památku cokoli, bys pro něho udělala, kdyby žil.
7. Zdržíš se a vzdáš se neupřímných přátel. Ve všem se vystříháš přehánění. Ničím neposkvrníš svou památku.
8. Nedovolíš, aby nějaké vášně se staly tvým vládcem. Vášně druhých nechť jsou pro tebe účinnou lekcí. K chybám druhých budeš shovívavý.
9. Mnoho vyslechněš, málo budeš mluvit, jednat budeš správně. Zapomeň na své zranění. Zlo budeš oplácet dobrem. Nezneužiješ nikdy ani svou sílu ani své postavení.
10. Zasněžíš se studiu člověka, abys tak poznal sám sebe! Nebudeš usilovat o přednosti. Budeš vždy spravedlivý. Vystříháš se zahálky.

Z promluvy Rev. Miloše Mikoty

CHARAKTERISTIKY A ZÁSADY PROSPERITY A ÚPADKU

Rozvoj – prosperita

1. nadosobní cíle, prospěch celku a budoucnosti
2. velkorysost
3. tvůrčí prostředí
4. důvěra
5. přirozená autorita
6. smysl
7. neformálnost
8. invence, nápady
9. hledání pravdy (společné hledání toho nejlepšího, řešení)
10. intuice a inspirace - moudrost

Úpadek

1. osobní prospěch, okamžitý prospěch bez ohledu na okolí a budoucnost
2. malichernost
3. stísněnost
4. nedůvěra
5. samozvaná nadřazenost
6. samoučelnost
7. formálnost (lpění na formalitách)
8. zastaralost
9. diktování pravd vrstva lidí, kteří „mají vždy pravdu“
10. neinspirativní prostředí, jednání, hloupost

Jarmila Plotěná

OSM ZÁSAD

STOUPENCE POSTMODERNÍHO N8BOŽENSTVÍ MOUDROSTI

(které by si měl často opakovat a být schopen je vypočítat
z paměti)

I. Alespoň jednou denně se snažit meditativně-kontemplačním způsobem obrátit svou pozornost do hlubin svého nitra, ke svému Vyššímu Já, a skrze ně dál za hranice své osobnosti k jedinému *neprojevenému* božství – k neosobnímu Absolutnu.

II. Alespoň jednou denně pozdvihnout svou mysl ke Slunci (ve skutečnosti nebo v představě) jakožto zářnému symbolu jediného neosobního *projeveného* Boha a celé projevené přírody, přát mír celému světu, snažit se tiše procítit Jednotu všeho bytí a dění, a tak produchovňovat celý svůj život.

III. Vykonávat svou práci dle svých nejlepších schopností, považovat ji za realizaci modlitby, přispívat tak k rozvoji lidské společnosti, a tím se vědomě podílet na vývoji projeveného světa, na kosmické evoluci.

IV. Nezabíjet zbytečně žádné živé tvory, neničit zbytečně žádné rostliny a vyvarovat se i zbytečného poškozování neživé přírody.

V. Snažit se alespoň jednou denně vykonat nezištně třeba i malý dobrý skutek (pomoci bližnímu, nebo se podílet na ochraně přírody, jejího života a krás, nebo dobrovolně udělat něco ve prospěch lidské společnosti).

VI. Zásadně nekouřit, neopíjet se, neužívat žádné drogy, vystříhat se sexuální promiskuity, nelhat a nekrást.

VII. Nepřejídat se, jednou týdně – dle svých zdravotních možností – vynechat alespoň jedno pravidelné hlavní jídlo a tak se postit; vhodným dnem by mohlo být pondělí.

VIII. Zúčastňovat se dle svých možností života svého náboženského sdružení a podporovat je i finančně, být však tolerantní i k jiným náboženstvím a filozofickým názorům.

Otakar Mikeš
Z knihy Náboženství Moudrosti
Praha, Unitaria 2010, str. 201

AGGI-VACCHAGOTTA SUTTA - KAM PŘIJDE OHEŇ

Tak slyšel jsem při jedné příležitosti, kdy Vznešený pobýval v Savatthi, v Džétově háji, v zahradách Anathapindikových. Tehdy přišel potulný mnich Vaččhagótta, vyměnil si se Vznešeným přátelské pozdravy a usedl po straně. Po chvíli se Vznešeného otázel:

„Jaký je názor Mistra Gótamy: po smrti – pokračuje plně osvobozený v životě?“

„Nikoli.“

„Tedy už nijak nepokračuje?“

„Také ne.“

„Tak něco mezi tím?“

„Ani něco mezi tím, ale také ani nic z toho.“

„Proč tedy, Mistře Gótamo, se odmítáte vůbec nějak vyslovit?“

„Protože jsou to pouhé názory a nevedou k utišení, k přímému vhledu, k plnému probuzení, k odpoutání, k nirváně.“

„Zastává na to tedy Mistr Gótama vůbec nějaký názor?“

„Kdo je Takto jdoucí, ten pouze vidí: je tu nějaká věc, ta vznikla a zanikne, je tu nějaký pocit, ten přišel a odejde, je tu nějaká myšlenka, ta se objevila a zmizí. Stejně tak, co je pouhým názorem, to

bude chvíli platit a potom zase platit nebude. Jenomže Takto jdoucí, ten se osvobodí právě tím, že všechno jednou skončí, spotřebojuje se, vyhasne, utiší se - všechny dohady a obavy, jak to má či nemá být, jak já sám dopadnu či nedopadnu – překoná to právě tím, že to všechno nechá být a zůstane svoboděn.“

„A takový mnich, ten už se pak nikdy nevtělí?“

„To se, Vačcho, příliš nehodí říkat.“

„Tedy se přece jenom ještě vtělí?“

„Ani to se nehodí, milý Vačcho, ani že se vtělí částečně, ani že se vůbec nic nestane.“ „Nechápu, Mistře Gotamo, jsem zmaten, nevím, jak dál! I to málo, čemu jsem uvěřil z našeho předchozího rozhovoru, je teď pryč... Nevím už ani, jak se mám vůbec zeptat, abych dostal nějakou uspokojivou odpověď.“

„Ovšem, že jsi zmaten, milý Vačcho, protože předmět tvých otázek je obtížný k pochopení, neustále ti uniká. Je to pravda jemná a hluboká, přístupná pouze moudrým. Zeptám se tě proto raději sám: tady před námi, hoří tu oheň?“

„Jistě.“

„A víš, odkud se vzal?“

„Jistě, kdosi přinesl suchou trávu a dříví a pak je zapálil. Oheň nemůže hořet, aniž by měl potravu.“

„A kdyby se tě někdo zeptal: až ten oheň vyhoří, kam pak zase přijde – bude to na východ, na západ, na sever či na jih? Kde ho pak hledat? Co bys mu na to odpověděl?“

„Řekl bych mu, že se ptá špatně, že se to zkrátka nehodí. Přece když dohoří tráva a shoří i poslední dřevo, když se přestane přikládat, když oheň ztratí svou potravu, tak je zkrátka vyhaslý a nedá se říci, že by odněkud odešel a jinať pak přišel.“

„Tak vidíš, Vačcho, a stejně je to i s Takto jdoucím. Tak jako vyhoří oheň, jako se vytrhne palma i s kořenem, stejně tak i pro něj odpadnou všechny věci, vyhasnou všechny pocity, ustanou všechny myšlenky a zůstane jen to, co je hluboké jako oceán, co je nezměrné, co je nepostižitelné. Kam přijde - to se nehodí, že nepřijde vůbec nikam - to se také nehodí, ani nic mezi tím, ani že se z toho nestane dočista nic. Tak je to, milý Vačcho.“

Když to potulný mnich Vačchagotta vyslechl, z celého srdce děkoval Vznešenému: „Vidím to, jako kdyby opodál vesnice stál velký sálový strom a během věků z něj opadaly listy, oloupala se

kůra, rozpadlo se lýko a zůstalo trčet jen holé dřevo - stejně tak se mi podařilo pochopit ze slov Mistra Gótamy samu holou pravdu a právě jenom tu.“

Tak se stal potulný mnich Vačchagotta dalším Buddhovým žákem.

Podle Majjhima Nikaya 72 volně zpracoval Petr Pavlík

Z knihy

Petr Danov:

VĚDA A VÝCHOVA

Současný řád ve vesmíru řídí tři hlavní a základní zákony: gravitace, myšlenky a biosu (z řečtiny, znamená život).

Zákonem gravitace rozumíme hmotu, zákonem myšlenky rozum a zákonem biosu duši. Tyto základní zákony spravují rozličné oblasti světa a odlišují se jak stupněm rozvoje, tak podstatou.

Zákon myšlenky ovládá svět rozumu, sídlo myšlenek, vloh, schopností a rozumových sil. Království tohoto zákona je nesmírné. Rozprostírá se po všech světech a vesmírech, kde žijí nějaké bytosti. Tento zákon je základem každé rozumné samostatnosti. Jeho základní postavení je všude bez výjimky stejné. Samozřejmě se odlišuje formou a stupněm, nikoli podstatou. Tak například geometrické pravdy – že celek se rovná součtu svých částí; že úsečka je nejkratší vzdálenost mezi dvěma body; že dvě úsečky, když se obě rovnají třetí, rovnají se i jedna druhé; že body tvořící kružnici jsou stejně vzdáleny od středu kružnice – se všude v rozumném světě chápe jedním a tímtéž způsobem. Tyto axiomy nemohou být chápány jinak, než jak byly na prvopočátku vloženy do našeho rozumu. Pojmy dobra a zla také nemohou být vykládány jinak než tak, jak je vykládá výše uvedený zákon. Na toho, kdo zabije bratra nebo oloupí bližního, nemůže být pohlíženo jinak než jako na zločince.

Ať se přeneseme do kterékoli části vesmíru, náš charakter bude posuzován rozumnými bytostmi stále stejným způsobem, stále stejným měřítkem, měřítkem pravdy. Zlo, ať ho přijme kterákoli du-

chovní bytost, se nemůže vykládat jako dobro, protože jak dobro, tak zlo mají své charakteristické vlastnosti, které je definují jako takové.

Zákon biosu panuje v duchovním světě. Je to pramen života, citlivosti, vnímání, přání, citů a emocí duše, jako i síly její vůle přijímat a osvojovat si to, co jí diktují vnitřní pohnutky.

Z lůna biosu vychází veškerá organická činnost, stejně jako pravé chápání dobra a zla, pravdy a nepravdy, lásky a nenávisti. V mezích působnosti tohoto zákona začíná morální svoboda volby, která pomáhá stanovit, jaké podstaty je každá duchovní činnost, jaké jsou její vlastnosti. Každá rozumná a mravná bytost se tak na základě vlastní volby a svobody rozhodne, zda svůj život zasvětit službě jednomu nebo druhému počátku. To je jediný duchovní zákon, který zabydluje všechny světy živými bytostmi; který obrací energie vesmíru z jednoho stavu do druhého a zapřahá je, aby sloužily duši, jejímu povznesení, ze kterého prýští požehnání, který plní srdce všech živých bytostí vírou a láskou, mírem a radostí. Bios je věčný základ Bytí, počátek a konec všeho.

Gravitace, jak jsme již vzpomenuli, panuje ve fyzickém světě, který je příbytkem všech živých bytostí. Hranicemi tohoto zákona je samotná nekonečnost. Kde začíná a kde končí její působnost, nám současná astronomie není schopna říct.

Kde začínají a kde končí hranice tohoto zákona, se neví. Podle následujících stručných údajů si můžeme utvořit alespoň tu nejpovrchnější představu o rozsáhlém panství tohoto zákona.

Nejbližší naše hvězda je Alfa Centauri. Světelný paprsek z této hvězdy k nám dorazí přibližně za čtyři roky, přičemž letí rychlostí 300 tisíc kilometrů za sekundu.

V astronomii, vzhledem k obrovským vzdálenostem mezi námi a hvězdami, je zavedena míra zvaná světelný rok. Není to nic jiného, než vzdálenost, kterou světlo urazí za jeden rok. Chceme-li přepočítat světelný rok na kilometry, musíme vynásobit $60 \times 60 \times 24 \times 365 \times 300\,000$, ale jelikož by taková čísla v astronomii nebyla srozumitelná, byl ve hvězdné astronomii schválen světelný rok jako nová délková jednotka. Jsou i jiné měrné jednotky, například parsek (tzv. paralaxová sekunda = 3,262 světelných roků), kterou tu však nebudeme používat.

Vesmírný systém, z něhož odvozujeme části zvané „Galaxie“ nebo „Mléčná dráha“, je podle nových poznatků kosmogonie popisován jako oboustranně vypouklá čočka, složená z bezpočtu hvězd (slunci), jako část, z níž se tvoří spirálové větve. Průměr tohoto systému v jeho ekvatoriálních souřadnicích (rovníkových) je asi 100 tisíc světelných let. To znamená, že má-li nejrychlejší kuryr ve fyzickém světě – světlo přeletět od jeho jednoho konce ke druhému rychlostí 300 tisíc kilometrů za sekundu, bude muset putovat 100 tisíc let.

Nové poznatky kosmogonie (nauka o vzniku a vývoji kosmických těles, hvězdných soustav a celého vesmíru) připouštějí, že naše slunce je částí menší skupiny planet vytvářející jeden lokální systém, jenž – přestože je vnitřní částí Mléčné dráhy – se nachází dosti stranou jejího středu. Celý galaktický systém není nehybný. Pohybuje se kolem osy protínající střed. Je zjištěno, že uplyne přibližně 240 miliónů let, než oběhne naše Slunce kolem této osy! Asi 30 miliard hvězd (sluncí) tvoří tento hvězdný systém.

A to je jeden ze světů uprostřed velkých vesmírů. Mnoho takových vesmírných ostrovů je vrženo do bezbřehého prostoru nekonečna. Ale nejsme s to obsáhnout celou velikost světového řádu našimi sice zdokonalovanými, ale stále omezenými prostředky poznávání.

Ať mají současní astronomové jakékoli hypotézy o vesmíru, ať jsou jejich představy seberozdílnější, zda je vesmír konečný či nekonečný, bezesporu musíme připustit, že počet hvězdných vesmírů opravdu existujících, třebaže je nevidíme, je ve skutečnosti nekonečný. Představme si, že máme křídla anděla a můžeme vylétnout za hranice vesmíru vymezeného našemu pohledu tak daleko, že vzdálenost, která nás dělí od nejvzdálenější hvězdy viditelné našimi nejdokonalejšími teleskopy, je proti tomu jen krůčkem na naší nebeské cestě. Jaké zázraky světové stavby by se odkryly našemu užaslému pohledu? Možná by se před námi odkryly hvězdné systémy vyššího řádu. Před nimi by naše viditelná nebesa vyhlížela jako zrnko písku na břehu oceánu. Možná popotujeme milióny a milióny let v různých směrech a setkáme se se stále novými a novými slunci, novými světy, novými vesmíry, které postupně vyplují z věčnosti a přiblíží se k nám. A tehdy se možná zeptáme, je-li někde konec, je-li někde klenba, je-li nebe, které by nás přibrzdilo?

Zda se budou před námi odkrývat pořád jen nové prostory? Stěží pochopíme, že se nacházíme v předpokoji věčnosti, jejíž střed je všude a kružnice nikde. K velikým myšlenkám nás opravdu vesmír přivádí svou nedozírností – k myšlenkám, jež jsou naplněné smysluplností pro ty, kdo chápou. A tak nekonečné je království gravitace, bez konce je svět rozumu, nesmírný je svět biosu. Právě tyto tři světy se svými silami a substancemi, se svými zákony, které je spravují, vytvářejí oblast pravé vědy.

Přeložil: Jan Grossmann, Ostrava, 2012, str. 19 - 21

Bc. Daniel Novotný

O KOMPROMISECH UŽIVATELSKÉ PŘÍVĚTIVOSTI

Každému z nás se někdy při spolupráci s počítačem stalo, že si povzdechl: "Proč je to udělané právě takto? Nešlo by to jinak, ___?"

Záměrně jsem vynechal konec věty: jsou totiž dva různé povzdechy tohoto typu. Ti z vás, kteří s výpočetní technikou spíše bojují než spolupracují, si na vynechané místo doplní slůvko "jednodušeji". Takoví lidé se často diví, proč je "kolem toho", co chtějí udělat, tolik dalších matoucích hejblátek a věcí, ve kterých se třeba moc nevyznají. Po přečtení této úvahy, která je míněna z větší části pro ně, by měli pochopit, že situace prostě není tak jednoduchá, protože je tu zakopaná celá smečka psů.

Existuje totiž druhé možné doplnění povzdechu v prvním odstavci této úvahy. Místo slůvka "jednodušeji" tam potom bude slovíčko "aby..." následované popisem některé vlastnosti daného softwaru, které by mluvčí rád viděl. Ono "aby" je v jistém smyslu v opozici k tomu "jednodušeji", jak uvidíme dále. Dohromady tvoří něco jako váhy, na kterých se musí balancovat.

Abych začal prvním náhledem odpovědi na otázku "proč to nejde jednodušeji", odpovím nejpovšechněji kvůli obecnosti. Většina přístrojů, se kterými se člověk potká, slouží k jednomu nebo něko-

lika málo účelům: autem se dostáváme odněkud někam, pomocí rádia posloucháme hudbu, fotoaparát snímá obrázky okolního světa... Počítač je udělán tak, aby byl obecný. Tak rozdílné úkoly jako psaní článků, přehrávání hudby, komunikace s jinými lidmi, hraní her, prohlížení internetu... vše zvládne jediný přístroj a není omezen jen na tu oblast použití, kterou dostal "do vínku" od svých tvůrců. Mohou vzniknout programy i na podporu činností, které ještě neexistovaly (nebyly lidstvem vynalezeny) v době, kdy se daný druh počítače projektoval. Ona obecnost je poté motorem dalšího vývoje a může se dostat do křížku s uživatelskou přívětivostí - "jednodušeji" se dostane do křížku s "aby...", jak uvidíme dál.

Je nutné si totiž uvědomit, že i když je počítač obecný, je to stále "jenom" stroj - nedokáže věci "odhadnout" lidským zdravým rozumem. Vezměme si například jednoduchý uživatelský vstup, kde počítač vypíše "Zadej jméno:" a poté očekává od uživatele, aby toto jméno napsal. Uživatel napíše například "Petr", chvíli čeká ... a nic. Pokud bude začátečník, bude se divit, co má ještě udělat - ovšem stroj nemůže vědět, že už napsal celé jméno - musí tam být nějaká možnost, jak potvrdit, že jsem napsal všechno, co jsem chtěl napsat - touto možností může být třeba zmáčknutí EN-TERu, stisknutí nějakého tlačítka "OK" nebo tak něco: a už nám tu "vylezl" čistě počítačový pojem (ať už toho ENTERu, nebo tlačítka) - který je ovšem nutný k tomu, že ať je stroj chytře naprogramova-ný jak chce, nemyslí.

Kdybychom zkusili vyřešit problém nějak jinak, "přátelštěji", dostaneme se do potíží jiného druhu. On ten počítač sice může mít nějakou databázi existujících jmen a po dopsání jména se podívat, jestli člověk nenapsal nějaké "normální, existující" jméno a potom bez ENTERu či tlačítka přijmout vstup. Jenže - stejně nemůže vědět, jestli chtěl uživatel napsat jméno "Petr", či "Petra" nebo "Petronius" - tedy, ani s touto databází, nemůže uhodnout, zda je vstup celý, nebo ne. Nehledě k tomu, že pokud by dané jméno mělo být například přezdívkou na nějakém serveru, pak bývá zvykem, že to nemusí být některé z existujících jmen, ale něco libovolného, co si uživatel vymyslí, třeba PetrSvetr. Dále, i když předpokládáme, že "chceme" jenom "normální" jména, by při použití databáze poté měli smůlu lidé, kteří mají méně rozšířené jméno,

keré třeba v databázi není: kvůli jednoduchosti jsme ztratili obecnost.

Myšlenku databáze tedy musíme odložit. Můžeme jít jiným směrem a zkusit brát to, že uživatel při zadání jména přestal psát, jako signál, že jméno je celé. Ovšem tím místo toho, že uživatelskou přívětivost zvýšíme, ji nakonec naopak zcela "zabijeme" – stačí, aby se uživatel při psaní na nějakou dobu zamyslel, zavolał mu někdo telefonem a tak podobně - a vyprší odpočet a zadá se nekompletní jméno. A případný pokročilý uživatel bude nadávat, že mu "to" dělá zbytečně "samo" něco pod rukama.

Takže jsme dvěma alternativními způsoby zkusili řešit situaci, ale v obou případech, ač vypadaly na první pohled třeba zajímavě, jsme narazili.

Uvedu jiný příklad, reálnější. Máme diskusní systém na nějakém serveru a chceme tam dát možnost vkládat obrázky - typu smajlíků a podobně. Jsou dvě možnosti: buď dáme uživateli na výběr nějaké portfolio předdefinovaných obrázků, ze kterých může vybírat třeba kliknutím. Druhá možnost je zadat možnost odkázat na nějaký libovolný obrázek na celém netu - uživatel potom ale musí vědět o existenci odkazů, jak je zkopírovat a tak dále. Opět máme buďto větší jednoduchost (vybíráme ze seznamu obrázků) nebo větší obecnost (odkazujeme na libovolný obrázek) a balancujeme.

Třetí příklad, který se mi opravdu stal: zadával jsem do tabulky číslo verze jednoho dokumentu. Tento dokument měl dříve číslo 0.9, čili následuje verze 0.10. Ovšem - poté, co jsem tabulku odeslal kolegovi, ten mě upozornil, že tam mám napsanou verzi 0.1 - program prostě, aby uživatel nemusel vědět, že položky v tabulce mohou být typu "číslo" "text" a podobně, sám odhadoval, jakého typu položka je - a skutečně pokud by se jednalo o reálné číslo 0.10, je to "stejně" jako 0.1 (v Americe se používá desetinná tečka místo čárky). Balancujeme mezi obecností ("můžu napsat cokoli") a jednoduchostí (počítač pozná, že je to číslo a pak může třeba sčítat).

Naše balancování je trochu podobné situaci, když balíme zavazadlo na dovolenou: buď toho nabalíme hodně a pak se budeme tahat s těžkým zavazadlem, nebo toho nabalíme málo a pak riskujeme, že nám nějaká věc, kterou potřebujeme, bude chybět. V na-

ší analogii budťo nabídneme uživateli obecnější volby a pak se může cítit přetížen (protože se bude muset naučit, co je co), nebo toho dáme "málo" a potom hrozí, že někdo, kdo potřebuje nějakou věc udělat, ji udělat nebude moci.

Přitom rozpětí se táhne přes celé spektrum od maximální obecnosti, již je samotné přímé programování (k němuž musíme znát programovací jazyk, umět algoritmizaci...) k maximální jednoduchosti, kterou je nějaký jednoúčelový program, který dělá jednu jedinou věc a nedá se nijak nastavit.

V praxi se setkáváme se systémy po celé šířce mnou uvedené osy. Jako zajímavost uvedu, že je možno se setkat s prostředními a systémy, které jsou blíže tomu "obecnému" konci spektra, než většina běžných programů. Pak člověk nemá jen nějakou "klikací" aplikaci, ale vlastně široké pole možností, v rámci něhož dává velice obecné "kostičky" dohromady a může vytvořit věci, na které původní tvůrce programu vůbec nepomyslel. Zase ale musí znát použitý mechanismus nebo jazyk a naučit se ho - to je cena, kterou za to platí.

Existuje také kompromis, který se mi jeví zajímavý: přemýšlel jsem o něj podle metafory kapoty v autě. Běžný uživatel pracuje s nějakou "normální" dávkou funkcí a nastavení, kterou je nutné vstřebat, aby s programem pracoval. Pokročilý uživatel, který se chce "vrtat", pak může nějakou netriviální akci "odklopit kapotu", čímž se dostane ke složitějším nastavením a tam si pošteluje, co potřebuje. Programy, které něco takového obsahují, potom mají naději, že budou přijaty na obou stranách barikády: budou dostatečně jednoduché při běžném používání "normálními" uživateli a zároveň uživatelé pokročilí nebudou naštvaní, že nějaká věc, kterou chtějí nastavit, nastavit nejde.

Závěrem bych rád napsal, že uvidíme, jaký vývoj ještě u rozhraní, které jsem popisoval, nastane. Obor se zatím stále ještě hledá a třeba se v budoucnu najde někdo, kdo postaví Kolumbovo vejce na špičku - a vymyslí nějakou syntézu, která vyřeší dilema, nebo jej alespoň zmírní. Dík za to, že onen program "Kolumbova vejce" poběží na počítači, který byl sestaven předtím, než "vejce" někdo vymyslel, patří právě oné obecnosti, o níž byla tato úvaha.

Ing. Ivan Sommer

SLZY PONÍŽENÝCH SENIORŮ, KTERÉ VLÁDA NEVNÍMÁ

V článku (1) se J.Čulík podivuje nad zdražením léků. Ke značnému zvýšení cen nebo doplateků, které si pak sedmdesátník s průměrným důchodem nemůže dovolit, dochází poměrně často, i když se o tom v médiích neinformuje, pacient se setká s tvrdou realitou až v lékárně. Domnívám se, že slzy ve tváři ženy, ohromné vysokou cenou, nejsou ani tak výrazem smutku, jako bezmoci a ponížení bezcitnou společností. Zním tento pocit dobře jako důchodce nevalného zdraví v témže věku, navštěvující lékárnou často.

A situace může být ještě dramatictější. Nedávno mě po vyzvednutí léků zastavila na galerii supermarketu ozbrojená ochranka v uniformě a začala mi prohledávat kabelu s poznámkami, že dědci kradou. Odkud prý ty léky mám a že zavolají policii, což jsem vřele doporučil a ukázal na lékárnou.

Nejde jen o léky, bezcitnost vůči seniorům prostupuje společností ve všech směrech jako neviditelné podhoubí plísně vyrážející na povrch v podobě bílých skvrn. Slyšel jsem hořekovat starou ženu okradenou v tramvaji o sociální podporu. Pozoroval jsem vysloužilého vojáka, jak hladil plačící ženu, protože jim na poště vymizel očekávaný důchod, někdo si ho vyzvedl na falešný občanský průkaz a podpis. Pošta odpovědnost rezolutně odmítla, nemá prý povinnost ověřovat totožnost osoby.

Těšil jsem přítele a jeho slzící manželku, důchodecký pár, loučící se s letitým svatebním nábytkem, protože museli opustit dům, který obec prodávala, aniž ji zajímalo, jestli jsou nájemníci schopni sehnat finanční prostředky.

Neubráníl jsem se slze nad skonek přítele důchodce, který zmrzl na ulici po srdečním kolapsu. Přivydělával si v důchodu servisem nápojových automatů a po práci šel večer domů špinavý v ušmudlaném oděvu a dostal na ulici srdeční záchvat, omdlel a sesunul se na dlažbu. Nikdo z kolemjdoucích nepřivolal pomoc. Protože se to stalo v zimě, tak přes noc zmrzl.

Znám i slzy starého muže, svíjejícího se v bolestivých neuropatických křečích poté, co ho na zem shodil mladý český manažer velké mezinárodní firmy. Za své praxe z poradenství v oblasti podnikového managementu jsem shledal, že tito Češi bývají nejvíce nemilosrdní vůči zaměstnancům a spoluobčanům vůbec. Bylo by to asi dlouhé líčení nejrůznějších triků, jak napálit seniory, často již mentálně ve stavu neschopném prohlédnout podvodníka. Sdružení obrany spotřebitelů (SOS) varuje důchodce zejména před účastí na zájezdových předváděcích akcích „supervýrobků“.

Česká média se věnují seniorům jen málo, jejich obraz bývá ponurý, rozplývající se jako šedá masa na okraji společnosti (2) (3). Sociolog Castel pesimisticky považuje málo adaptibilní staré osoby v podstatě za „nerecyklovatelné“ (4) pro další pracovní výkon. Zvyšování věku odchodu do důchodu nad mez možné „recyklace“ pak nemá smysl, pomíjíme-li, že recyklace nezní lichotivě, obvykle ji vztahujeme k odpadu na konci životní cesty (life cycle), končícího ve spalovně nebo skládkách. Jako vrstva obyvatelstva, jejíž síly na uhájení existence obvykle s věkem ubývají, jsou seniori opomíjeni, popřípadě vystaveni násilí, s jehož projevy se setkala pětina Čechů starších 60 let.(5) Podle neziskových organizací může být v České republice podíl násilím postižených starých lidí mnohem vyšší (5) (6).

Čulíkovo vysvětlení (1), že bezcitnost vůči seniorům je dílem socialistického kapitalismu a bolševického individualismu, obsahuje poměrně složité pojmy. Domnívám se, že charakteristiku současných společenských vztahů v České republice jednodušeji vystihl chartista a filosof Karel Kosík (7), že reálsocialismus jako zdemoralizovaný socialismus se stal školou, připravující kádry na převzetí funkcí v kapitalismu. Jen lze dodat, že Kosíkův závěr potvrzuje současná generace mladých manažerů, ve značné míře postrádajících cit pro slušnost. Kromě klasického lumpenproletariátu se otevřel prostor pro mafiánskou lumpenburžoazii, jako pi-

javici parazitující na těch slabých včetně seniorů. Vládne kult oblého mládí, vrásčitá staroba je nevitána.

Nevraživý náhled na seniory neprovází jen českou společnost. Nedávno jsem četl příběh britské novinářky, která se přestrojila za vrásčitou stařenu, aby získala zkušenosti, jak se k ní zachová okolí. Její zážitky byly vesměs nepříjemné. Ve skutečnosti seniorský věk není příliš radostný na celém světě, a proto byl 15. červen vyhlášen jako „Světový den připomenutí násilí na seniorech“ (World Elder Abuse Awareness Day) (5) a 1. říjen světovým dnem seniorů. Ledy se přece jen pohnuly a z úst předvolebních proslovů se línula téměř rajská hudba, jak bude o seniory postaráno. Zatím je však šero v zahradě Eden.

(1) Čulík J.: Socialistický kapitalismus jako řemen

(2) Prudký L. a kol. Inventura hodnot: Výsledky sociologických výzkumů hodnot ve společnosti České republiky (Academia, Praha, 2009), recenze ZDE

(3) Magazín 4/2010 Sdružení obrany spotřebitelů(SOS)) Obsahuje Prohlášení zmocněnce vlády pro lidská práva a výboru proti diskriminaci Rady vlády ČR pro lidská práva ke světovému dni proti násilí na seniorech 15.června 2010. Dále pak vyjádření SOS k situaci seniorů jako spotřebitelů.

(4) uvedeno v Keller J. Tvrdý L. Vzdělanostní společnost ? Chrám, výtah a pojišťovna, SLON, Praha, 2008

(5) Tisková zpráva Lorman J., Život 90, o.s. ZDE

(6) Latislav R.: Psychické i fyzické týráné zažila třetina seniorů, denik.cz 2.10.2010

(7) Kosík K.: Poslední eseje, AV ČR, FILOSOFIA, 2004
Odkaz na článek: <http://blisty.cz/art/55010.html>

Komentář odesílatele somer@volny.cz:

Se svolením redakce Britské listy pana Jana Čulíka

Britské listy nikdy nerozesílají nevyžádanou poštu. Tento článek dostáváte, protože vám ho poslal některý čtenář, anebo jste si ho poslali sami.

Britské listy (www.blisty.cz) jsou kulturněpolitický deník "o všem, o čem se v České republice příliš nemluví". Vycházejí od července 1996 každý všední den. Vydává je Občanské sdružení Britské listy. Šéfredaktorem je Jan Čulík, Senior Lecturer na University of Glasgow ve Velké Británii.

Další informace ZDE: <http://www.blisty.cz/about.rb>

DALAJLÁMOVO PROROCTVÍ

Toto je poselství dalajlámy k miléniu, stačí pár sekund na jeho přečtení a zamyšlení se nad ním.

Návod pro život

1. Vezměte v úvahu, že velká láska a velké skutky zahrnují velké riskování.
2. Když prohrajete, nenechtejte si ujít ponaučení proč.
3. Držte se tří R: - respektu vůči sobě
- respektu vůči ostatním
- responsibility - zodpovědnosti za všechny svoje činy
4. Pamatujte si, že když nedostanete to, co chcete, je to někdy skvělý zásah štěstí.
5. Naučte se pravidla, abyste věděli, jak je správně porušit.
6. Nedovolte, aby malé neshody zranily velké přátelství.
7. Když si uvědomíte, že jste udělali chybu, udělejte okamžitě kroky k její nápravě.
8. Každý den buďte nějaký čas o samotě.
9. Otevřete svoji náruč změně, ale nevzdávejte se při tom svých

hodnot.

10. Pamatujte si, že mlčení je někdy ta nejlepší odpověď.
11. Žijte dobrý, čestný život. Až potom zestárnete a budete se dívat zpět, budete se moci těšit z něho podruhé.
12. Milující atmosféra ve vaší domácnosti je základem vašeho ži-

vota.

13. Při neshodě s vašimi milovanými, řešte pouze přítomnou situaci. Nevynášejte na světlo minulost.
14. Sdílejte svoje poznatky. Je to způsob, jak dosáhnout nesmrtelnosti.
15. Buďte jemní k Zemi.
16. Jednou do roka se vypravte někam, kde jste nikdy před tím nebyli.
17. Pamatujte si, že nejlepší vztah je ten, ve kterém vaše vzájemná láska je větší, než vaše vzájemné potřeby.
18. Posuzujte svůj úspěch tím, čeho jste se museli vzdát, aby jste ho dosáhli.
19. Přistupujte k lásce i vaření s hravou bezstarostnou odevzdaností.

Staženo z internetu

Foto na titulní straně: Ohňostroj

400px-Fireworks_on_Canada_DAY.jpg (image/jpeg)

Staženo z anglické wikipedie od uživatele Leafsfan67

pod licencí Creative Commons Attribution-Share Alike 3.0 Unported

Foto Obrázek PF 2013: J. Plotěná

Foto Růže: Peggy Greb, jde o volné dílo z United States Department of Agriculture - (staženo z wikipedie)

Foto Pergamen (612x502 mm) z r. 1768 od Jekuti'ela Sofera zpodobňující

Foto Desatero z r. 1675 v amsterdamské synagoze Esnoga
(staženo z wikipedie)

Foto Ohňostroj: 443px-Firework in Pratur 1st Februar 2008.jpg (image/jpeg)
pod stejnou licencí, autor neznámý.

PROGRAM NA MĚSÍC LEDEN 2013

Shromáždění se konají na ul. Staňkova 18a, Brno, budova OSC a.s.,
3. patro. Doprava: tramvaj číslo 1 a 6 - zastávka Hrnčířská

Středy 17 – 19 hod.:

2.1.: Rev. Mgr. Jarmila Plotěná: **SLUNEČNICE - ZDRAVOTNÍ CVIČENÍ,
MEDITACE**

9.1.: RNDr. Milan Lustig: **CVIČENÍ KE ZLEPŠENÍ CIRKULACE KRVE**

16.1.: Rev. Mgr. Jarmila Plotěná: **JSME ZODPOVĚDNÍ SPOTŘEBITELÉ?**

23.1.: RNDr. Milan Lustig: **KOSMICKÉ ZÁŘENÍ**

s promítáním materiálů od Dr. Jiřího Grygara

30.1.: Ing. Pavel Sedlák: **MIKROKURS POČÍTAČŮ**

Pátky 17 – 19 hod.:

4.1.: Rev. Mgr. Jarmila Plotěná: **NOVOROČNÍ VIA LUCIS
(CESTA SVĚTLA)**

11.1.: ThDr. Karolina Sofie Kučerová:

SPIRITUÁLNÍ ASPEKTY VÝCHODNÍHO KŘESŤANSTVÍ

18.1.: Prof. Miroslava Paulíčková:

ČLOVĚK – OBYVATEL ZEMĚ, GALAXIE, KOSMU

25.1.: Doc. Otto Hauck: **PRINCIP BABYLÓNU SVĚTA A RÁJE SRDCE
STÁLE NEPOCHOPEN**

Čtvrtek 18.30 hod.:

10.1.: Společnost A. KARDEC: **MOC EVOLUCE - REGENERUJÍCÍ BOLEST
(přednes česky)**

Děkujeme všem dárcům za finanční příspěvky na našich akcích.

Obec unitářů v Brně vydává měsíčník „Poutník“ obsahující původní články členů a přátel Unitárie, články z historie unitářství, poezii, aktuality i zábavu.

E-mailová adresa: unitaria.brno@seznam.cz. Viz též www.unitaria.cz .

Pokud si přejete tento program nebo časopis „Poutník“ dostávat e-mailem, sdělte vaši e-mailovou adresu v kanceláři Obce unitářů v Brně.

Redakční rada: Rev. Mgr. Jarmila Plotěná, Mgr. Daniel Novotný,
ing. Marie Vohlídalová, ing. Ivan Sommer